

XII

ОГЛЯДИ

ЦІННЕ ФОЛЬКЛОРИСТИЧНЕ ДОСЛІДЖЕННЯ

Рец. на Іваннікова Л. В. *Фольклористика Півдня України: сторінки історії*. - Запоріжжя: П.П. и А.А. Тандем, 2008.- 292 с.

Південна Україна – один з найрозвинутіших регіонів України має багатющу історію. Разом з тим, цей регіон дуже мало досліджений істориками, філологами та фольклористами. Наявність значних “білих плям” дає простір до різного роду політичних спекуляцій, реанімації антинаукових міфів про т.зв. “Новоросію”, “цивілізаторську роль” Катерини II тощо. Між тим, існує цілий пласт історичної, історико-краєзнавчої, фольклористичної наукової літератури XIX-поч. XX ст., потенціал якої далеко не розкритий. Тому звернення відомої української дослідниці, кандидата філологічних наук Л.В. Іваннікової до цієї проблематики є дуже своєчасним. В результаті її довготривалої роботи була видана монографія: Іваннікова Л.В. *Фольклористика Півдня України: сторінки історії* (Запоріжжя, 2008.- 292 стор.).

У поле зору дослідниці опинився значний за обсягом фольклорно-етнографічний матеріал, який досі не привертав особливої уваги науковців, а також творчий доробок ряду істориків та фольклористів XIX - XX ст. (насамперед класики української історіографії Д. Яворницький, Я. Новицький, М. Аркас, О. Афанасьєв-Чужбинський, А. Скальковський), котрі накопичили згаданий матеріал і зробили перші кроки на шляху його осмислення. Його вдумливий аналіз, здійснений Л.В. Іванніковою, дозволяє встановити основні закономірності розвитку процесу фіксації та дослідження фольклору Південної України, виділити певні періоди, які мають свою специфіку, визначити позитивний доробок попередників, вказати на слабкі чи дискусійні місця їхніх концепцій. Поза сумнівом висновки Л.В.Іваннікової дозволяють краще уявити місце і роль в українській історіографії ряду її чільних представників, чіткіше встановити формування та специфіку їхніх історичних та

суспільно-політичних поглядів. Чи треба говорити, наскільки це важливо в наш час, коли видається академічне зібрання творів Д.І. Яворницького, Я.П. Новицького, коли активно досліджується творчість А. Скальковського та інших визначних вчених? Заслуга Л.В. Іваннікової полягає і в тому, що вона звернула увагу на малознаних або призабутих вчених XIX – XX ст., як от Дніпрова Чайка, Тобілевич та ін., зуміла належно оцінити і їхній доробок на полі фольклористики. Важливою позитивною рисою монографії є і те, що її автор добре знає не тільки публікації фольклорних матеріалів, але й архівні джерела, що значно посилює наукову новизну книги. Л.В. Іваннікова також добре орієнтується в історіографії питання, знає навіть унікальні і надзвичайно рідкісні праці українських фольклористів.

Монографія Л.В. Іваннікової має чіткий і добре продуманий план, добру структуру, написана гарною літературною українською мовою, а її висновки є логічними і добре аргументованими. Більше того, ця монографія може слугувати і як своєрідний посібник для істориків, філологів та краєзнавців, вона поза сумнівом буде з інтересом прийнята науковою громадськістю як актуальне і дуже корисне дослідження. Суттєвих недоліків нами не помічено, впадають у вічі лише окремі друкарські помилки та стилістичні огріхи. Варто було б звернути більше уваги на постать історика Василя Біднова і на присвячені йому дослідження В. Кисельова (Мінськ) та І. Саламахи (Запоріжжя).

Все вищесказане дозволяє зробити висновок, що монографія Л.В. Іваннікової є самостійним і завершеним дослідженням, яке написано на високому науковому рівні і має широке практичне застосування.